

- M ̣i d ̣... M ̣i d ̣... Đ ̣ng h ̣ m ̣i hai tr ̣ đ ̣n, không ng ̣i lái, hai c ̣a s ̣ ...



Xem th ̣ đi các đ ̣ng chí... Cái đ ̣ng h ̣ này đ ̣ng giá c ̣ m ̣t gia tài, nh ̣ng bây gi ̣ ch ̣ bán v ̣i giá ̣ng h ̣ ...

- Ch ̣p ̣ nh ̣ y li ̣n ch ̣ m ̣t 30 gi ̣y b ̣ng máy Polaroid t ̣i t ̣n c ̣a M ̣ ... Ch ̣p đ ̣y đ ̣ c ̣ b ̣ Đ ̣p-Đ ̣ng-Đ ̣i đ ̣ làm k ̣ ni ̣m... Ch ̣ còn m ̣t ít gi ̣ y ̣ nh, ch ̣p ngay k ̣ o h ̣t... Giá ch ̣ m ̣t ngàn đ ̣ng Ng ̣ y m ̣t t ̣m...

V ̣i chú b ̣ đ ̣i t ̣n ng ̣n đ ̣ng ch ̣n đ ̣ng l ̣i, m ̣t chú th ̣ c m ̣c:

- Ch ̣p 30 gi ̣y là th ̣ nào?

- Ch ̣ sau 30 gi ̣y là đ ̣ng chí có m ̣t t ̣m ̣ nh bên c ̣ nh xe đ ̣p, đ ̣ng h ̣ đ ̣o trên tay và radio đ ̣o bên nách... Ch ̣p đi đ ̣ng chí r ̣i g ̣i v ̣ B ̣c làm k ̣ ni ̣m, ch ̣ m ̣t có 1 đ ̣ng ti ̣n m ̣i, không có ti ̣n m ̣i thì tr ̣ ti ̣n Ng ̣ y cũng đ ̣c!

‘Đ ̣o c ̣’ c ̣a anh th ̣ ch ̣p hình g ̣m chi ̣c xe đ ̣p, cái v ̣ radio b ̣ng da và n ̣u ng ̣i ch ̣p không có đ ̣ng h ̣ anh ta s ̣n sàng cho m ̣n đ ̣ th ̣c hi ̣n m ̣t b ̣ s ̣u t ̣p Đ ̣p-Đ ̣ng-Đ ̣i nh ̣ qu ̣ng cáo.

M ̣t hàng ăn khách nh ̣t ̣ ch ̣ tr ̣i là 3 món Đ ̣p, Đ ̣ng, Đ ̣i, đ ̣c đ ̣nh giá là ‘đ ̣nh cao’ c ̣a s ̣ sung túc theo tiêu chu ̣n ng ̣i mi ̣n B ̣c. Đ ̣ng h ̣ h ̣ thích lo ̣i có ‘c ̣a s ̣’, m ̣t c ̣a s ̣ thì có ngày, hai c ̣a s ̣ thì có c ̣ ngày l ̣n th ̣ nh ̣ng không bi ̣t h ̣ có hi ̣u nh ̣ng ch ̣ Mon, Tue, Wed... hay không.

Radio thì ở miền Nam hầu như gia đình nào cũng có, nào là Sony, National, Zenith... có đài cả AM lẫn FM. Tình thế đã thay đổi nên nhu cầu nghe radio không còn cần thiết, cách tiết kiệm là đem ra chợ trời bán lấy tiền mua gạo. Xe đạp thì Sài Gòn cũng không hiếm và chủ yếu để đi chợ, kiểu cách thì đa dạng không như xe Phóng Hoàng của Trung Quốc vốn lâu nay làm chúa tể đường phố Hà Nội.

Chợ trời là 'nền kinh tế mờ ám' trong thời kỳ Sài Gòn vừa đổi chủ. Chợ trời, ve chai, lều song nỉ rồi khắp hàng cùng ngõ hẻm. Bị ngóe nên mọi người phải ra đường kiếm kiếm mưu sinh. Trong hàng ngũ dân chợ trời, những người chân chính kiếm sống gom nhặt thành phẩm. Những ta đến ca sĩ Thái Thanh đi bán xôi ở khu vườn hoa Công lý, nhạc sĩ Hoài Bắc (Phạm Đình Chương) ra chợ trời Sài Gòn. Thế là gần như ban Thăng Long xuống đường họp ca bên... chợ trời!

Nhà văn Nguyễn Thy Long với tác phẩm nổi tiếng Loạn Mạt Nhung vốn hiếm lành là thơ nhưng cũng phải chịu chợ trời để nuôi con khi bố vợ bỏ. Nguyễn Thy Long tâm sự: "Ra chợ trời có nhiều mảnh kiếm ăn nhưng tôi chọn được 'quý phái' như nhiều tay chợ trời khác. Như ký giả Hoàng Đông buôn bán vàng ở chợ Lê Thánh Tôn, với vóc, quần áo cũ hay sách báo lều, môi giới ăn hoa hồng. Tôi cũng là dân chợ trời nhưng mua đi bán lại vài ba cái bù loong để nên rảnh là đối rách..."

Nhà giáo vì 'mặt dầy', 'vô lo ngại' nên phải đường chợ trời. Công chức mặt sổ làm phải ra chợ trời còn sĩ quan 'ngọt' bên đi chơi tởm... Tởm, trong mặt sổ đông người miền Nam, chợ trời đường nghĩa với số lều a dõ, dãi trá, ma lạnh, lấu cá. 'Dân chợ trời' là mặt còm mặt mặt thị trường chợ như tay mua bán theo cảm hứng, thời cơ nhưng trong thời điều linh, Sài Gòn biến thành mặt chợ trời khắp nơi, trong đó có các thành phẩm xã hội, những vàng hắc ám. Tất cả chỉ vì miếng ăn, có cái tình vào hàng là được, bất kể sang hèn.

Chợ trời là mặt hiếm thấy ngay nơi phố thị Sài Gòn trong thời điều linh, kể từ sau 30/4/1975. Với mặt kinh tế, nhưng nơi nào có nhu cầu mua-bán thì đó có chợ trời. Tuy nhiên, xét cho cùng, chợ trời thời điều linh là mặt hình thức phát khi nhu cầu của người miền Nam cần bán những mặt hàng được coi là không còn cần thiết trong tình hình mới gặp nhu cầu của người mua là những người đến từ phương Bắc, họ sẵn lòng những mặt hàng họ còn sót lại từ thời giai đoạn bên miền Nam.

Bên vào khu vực chợ trời, bên sổ được chào đón bằng câu: 'Có gì bán không anh?'. Nhiều người thì với bất bình trước câu hỏi sàng đó, có người lại trả lời mồm mép cách khó chịu: 'Tôi bán tôi, anh có mua không?'. Sau này, không nghe câu hỏi cay cú đó lại được sự đồng ý các chợ người, hay còn gọi là 'chợ lao động'.

Gần khu vực tôi sinh sống có chợ trời Lăng Cha Cả. Chợ buôn bán đủ các loại mặt hàng, từ 'thị trường vàng' đến 'hắc ám'. Tại đây, tôi đã từng đem bán cái nhún từ tập nghị p United States Defense Language Institute và chiếc quần jeans có cái nhãn Levi's gần bên cạp túi. Bán được

2 món đồ thời y như hân ngời vì không còn ‘tàn dư Mĩ Ngụy’ trên ngời mà lại có tiện cho vợ con đông gia ‘bông cải’, mua khoai lang sùng, khoai mì chấy chấy và cả ‘cao lạp ng’ tặc hất bỏ bỏ cả ng nhá đá đ đ n c m. Thời đúng là thời ‘cao lạp ng mĩ’ đ n đ ‘cao lạp ng’ trở thành món t m th ng mà ai cũng ngán. Phải nói là ngán ng m m đúng.

Nhà văn Hoàng Hị Thời y v n là ngời r t ít khi làm thơ nh ng chợt trở lại đã khi n ông ‘tặc c nh’ v i nh ng dòng d i đây:

*Xem đi ta, ng m đi ng i cho vui
Tìm vui chốn thời y ng m ngùi
Và hè này nh ng khóc c i b y ra
L c loài áo g m, qu n hoa
Này trong khuê các, sao mà đ n đây?
Ch b y nh ng đi a cùng đi y
Vàng ph i n ng quái, ng c v y m a sa
Bán đi toàn nh ng ng i ta
Mua đi thì r t nh ng Ma cùng M ng
Ch Trở lại hay Ch Đo n Trở ng
Đu âm ph , cu i thiên đ ng là đây!*

Chợt trở lại, ngời bán nh u hân ngời mua, dĩ nhiên đa số ngời mua là nh ng ‘Ma’ cùng ‘M ng’, h là nh ng t ph ng xa đ vào thành ph . H là nh ng chi n binh ch t phác, chân quê, ‘x d c Tr ng S n đi c u n c’ và khi đ c đ t chân lên Hòn Ng c Vi n Đông h ng ngàng nh trong m , hàng hóa phong phú nh c các n c... Đông Âu!

Bên c nh nh ng chi n binh chân ch t là nh ng anh b đ i có tính ‘sĩ di n hão’. H i anh ngoài B c có ‘ti vi’ không, anh trở l i nh m t cái máy ghi âm Akai: “Thế đó ch y đ y đ ng”. Hình nh , theo s hi u bi t c a anh, TV là m t lo i xe Honda nên nói li u là... ch y đ y đ ng!

Đ n khi thân nhân n c ngoài g i quà v Vi t Nam qua sân bay Tân S n Nh t và b u đi n đ ng Hai Bà Tr ng l i phát sinh m t ngh m i, ngh chợt trở lại mua thu gom đ . H bám l y ng i đi lãnh đ nh ru i, không ti n đóng thu cho h i quan, h tình nguy n đóng thu giùm, m n là bán l i đ cho h .

Tôi đã ch ng ki n nh u c nh c i ra n c m t ch lãnh đ g i t M v . Trong thùng đ g i v có m t cây thu c lá Pall Mall. Cây thu c th m tho đã n m trên bàn ki m hàng, th t c thu

má cũng đã đóng đ c ch còn vi c ng i lãnh đ ch nh n. Tuy nhiên, nhân viên H i quan (quan thu) cho bi t r ng thân nhân bên M đã g i đ m t cách... ph m pháp. Ng i lãnh đ th c m c, h i h p h i:

- Th a... trong nh ng gói thu c này có... heroin hay sao?
- Không, nh ng nhà n c x nh thoi, s mua i v i giá chính th c, và cho i anh m t gói hút y th o g i là tình nghĩa v i bà con.

Ng i lãnh đ s ng trong tâm tr ng c a k đi xin và đ c cho nh ng gì... nhà n c không c m. Thu c Pall Mall v n b y bán trên l đ ng Đ ng Kh i, h i x a g i là T Do. Ng i ta m i hi u ra, thu c lá t ch thu ch lãnh đ có chân ch y ra đ ng Đ ng Kh i.

Hàng t ngo i qu c g i v , n m trong kho, ng i nh n quà đ c gi y báo, đôi khi h i i, ch còn thùng b rút ru t ho c b đánh tráo. V i t bên M g i v cho thân nhân q quê nhà toàn đ t Vi t Nam, nhà máy đ t Nam Đ nh ch ng h n. G p nh ng chuy n đó ch có n c c n rằg ch u tr n. Thân ph n con ki n sao ki n đ c c khoai.

Chuy n đó x y ra hàng ngày nên không còn là chuy n la. Ng i ta nói r ng có nhân viên h i quan làm vi c m t năm tr i, đ ng l ng ba c c ba đ ng mà xây n i nhà cao t ng gi a thành ph . R i giai c p m i làm kinh doanh qua vi c nuôi chó b c giê ki m i. M t giai c p nhà gi u m i ra đ i, ng i ta chăm sóc chó, cho chó ăn c ký lô ch qu , ăn ph tái n m g u.

L i đ n đ i v i s ng c a giai c p m i này nhi u vô s k , nh ng tôi không th tin h t n u ch a ki m ch ng. Trong h i c này nh ng đ i u tôi vi t ra đ u đã đ c ki m ch ng và đúng là s th t. Tôi không “b t” ai ph i tin hay nghĩ gì khác.

Cái c t đèn trong thành ph nó b tr ng c ng xu ng l đ ng nên đành đ ng nguyên m t ch , còn đ M có chân, nó ch y ra ch tr i! N i c m đ i n, bàn i, hay đ ng-đài nó có th ch y ra đ n ch tr i Hu nh Thúc Kháng, Tôn Th t Đ m. N i đây ng i ta bán chúng v i b t c giá nào, dân ch tr i mua tùy theo túi ti n có s n và ng i mua v bao gi cũng vui vì có đ c món hàng mà mình ao c!

===

Ch tr i thu c tây l n nh t Sài Gòn tr i dài su t m t con đ ng bên hông ch Tân Đ nh. Ng i ta có th tìm mua đ các lo i tân đ c t i đây, t nh ng viên thu c c m, s mui, nh c đ u cho đ n thu c ‘đ c tr ’ huy t áp, ti u đ ng, th p kh p – cái thì còn ‘đát’ nh ng có cái h t ‘đát’ t m y năm v tr c. Ng n hàng có xu t x đa đ ng: thu c t các vi n bào ch tr c 1975, thu c t các n c ‘x h i ch nghĩa anh em’ và sau này còn có c thu c t các n c t b n do thân nhân t n c ngoài g i v .

Ng n thu c g i v có đ n 90% tìm đ ng ra ch tr i vì ng i nh n thu c không ph i đ u ng mà đ bán đi l y ti n lo c m áo hàng ngày. Ng i ta quan ni m, ch ng đoi quan tr ng h n ch ng b nh t t g p nghìn l n. Thân nhân n c ngoài đ c báo là c g i thu c v , m t hàng

này có giá trị cao hơn so với quần áo, với vóc, mặt phôi, kẹo bánh. Hơn nữa, trong lòng người rất nhiều cân nhắc so với các ‘hàng vi phạm’ khác, để tiện cho việc mua bán và lợi nhuận.

Tại Mỹ, tại Pháp cũng xuất hiện những công ty của người Việt chuyên gói thuốc tây và Việt Nam với danh sách các loại thuốc ‘hot’ nhất, có nghĩa là bán được nhiều tiền nhất trên thị trường chợ đen. Tại Sài Gòn có một mặt hàng thu mua mặt hàng thuốc tây, họ là dân chợ đen những người đến tận nhà. Họ thu mua chân vịt này bắt đầu từ những tay ‘cò’, có một vài khu lãnh hàng trên phi trường Tân Sơn Nhất hay bắt đầu đi, thấy ai lãnh thuốc là xin đưa cho đến tận nhà để mua, và kín đáo để an toàn, không sợ công an ‘vạ’.

Dân chợ đen thuốc tây cũng xuất thân từ một ngành nghề: từ ông dược sĩ chính hiệu bắt đầu từ làm đến anh sĩ quan ngày xưa và tất nhiên người p c i t o, từ tên chuyên nghiệp mãnh mẽ đến xó chợ đến kẻ trong túi không có tiền uống cà phê cũng ra chợ đen buôn bán bất. Họ đến ng ra làm trung gian, đến một.

Bên cạnh đó có một ra chợ đen kiêu m ăn cũng không ít. ‘Thuốc hành dinh’ của đám chợ đen chúng tôi là nhà Nam ‘đầu bực’ ở đường Hai Bà Trưng, ngay chân Cầu Kiêu, nên rất gần với chợ đen thuốc tây trên đường Nguyễn Huệ Cầu, bên hông chợ Tân Định.

Nam vốn là bác sĩ quân y, khi đi học tập với sang chung với ca sĩ Phụng Hằng Hằng Quê và một phòng mạch trên đường Triêu Quang Phố trong quận 5, Chợ Lớn. Căn nhà một tầng ở đường Hai Bà Trưng vốn là của gia đình Quê nên được đám buôn bán chọn là nơi ra vào để chợ đen.

Thuốc tây thu gom ở chợ Nguyễn Huệ Cầu được gói vào túi giấy khi sang tay, mua đi bán lại. Một khi bác sĩ Nam cần thuốc cho phòng mạch cũng đưa như anh em chợ đen sẵn lòng, anh em không ra chợ đen Nam cũng sẵn sàng mua hàng họ một khi có thuốc tây từ nước ngoài gói và làm quà. Phần tôi thỉnh thoảng cũng có chút quà nên nhờ Nam mua giúp. Tôi hiểu, những loại vitamin như đem ra chợ đen bán sẽ chế độ ng chế eo nên họ có là tôi nhờ Nam mua... ờng h !

Nhóm chợ đen thuốc tây chúng tôi gồm một thành phần đã tất nhiên ‘đội hàng c i t o’: Huân (sĩ quan Hải quân... mặt c n), Công ‘đội c’ (pháo binh Thủy quân Lục chiến nên tại bệnh viện ngãng vì tình súng), chú Địch (dân Quê gia Hành chính, đã từng là phó quận), Quyên (Giáo viên trường Sinh ngữ Quân đội b... ‘mặt d y’)...

Riêng tôi được miến ‘công tác ra chợ đen thuốc tây kiêu m sang’, thay vào đó là chân ‘gia sư’ kèm Anh Văn cho Phụng Hằng Hằng Quê, Phụng Hằng Dung, Thu Hiền và một số bên bè của Quê cũng như con cái của các bên c i t o. Ông thầy ngày một đông học trò nên cuộc sống cũng có phần dè trong suốt thời điều linh.

Góp nh  t bu  n vui th  i  i u linh- Ch  tr  i

Tác Giả: Nguy  n Ng  c Ch nh

Thứ Hai, 20 Tháng 6 Năm 2011 05:01

Tan ch , anh em th  ng t  h p t  i Hai B  Tr ng, th nh tho ng vào cuối tuần l i chung ti n t  ch c ‘gi i lao’ sau nh ng ng y ‘h nh s ’ t i ch  Nguy  n H u C u. T t Trung Thu Qu  l i c n t  ch c cho con c i ‘c i bang’ v  Hai B  Tr ng   t l ng   n,   n b nh Trung thu...

Gi  th i anh em tu c i t o, người nào c ng ‘s u, b y b ’, l u l c b n ph  ng, k    l i trong nước, người       ra nước ngoài. Ng i vi t l i chuy n ch  trời    nh  l i m t thời   i u linh.

Nguy  n Ng  c Ch nh